

Gäller för: Ungdomsmottagningar

Giltig från: 2026-06-11

Innehållsansvar: Jannike Norström, (janle5), Specialistläkare

Giltig till: 2028-06-11

Godkänd av: Flera godkännare finns - se eftersättsblad

Uppdrag läkare på Ungdomsmottagning och Mottagning för unga män

Bakgrund och syfte

Ungdomsmottagningen har till uppgift att på den unges uppdrag förmedla kunskap, ge information, stöd och behandling/tidiga insatser inom området sexuell, reproduktiv, psykisk och psykosocial hälsa. Läkaren på ungdomsmottagningen utför utredning och behandling inom ramen för UM:s uppdrag samt bidrar med allmänmedicinska bedömningar.

På UM ingår läkaren i ett tvärprofessionellt team, där den samlade bedömningen blir underlag för adekvat handläggning. Läkarbedömningen kan till exempel vara ett viktigt bidrag vid beslut om vårdnivå och eventuell remittering vidare.

Syftet med dokumentet är att beskriva läkarens uppdrag på ungdomsmottagning och skapa samsyn, med målsättningen att ungdomar i Västra Götaland erbjuds jämlik vård. Förutsättningar och villkor varierar i regionen vilket kan medföra lokala anpassningar.

Ansvar

Områdescheferna är verksamhetschefer enligt hälso- och sjukvårdslagen och har därmed det samlade ledningsansvaret. Till sin hjälp har de medicinska rådgivare.

Läkare på respektive mottagning är medicinskt ansvarig när hen konsulteras i mottagningens ärenden samt är ansvarig läkare för mottagningens smittskyddsanmälningar.

Innehåll

Preventivmedel	2
Menstruation	2
Kroppsfrågor	3
Sexuella frågeställningar.....	3
Urogenitala frågeställningar (ej STI)	3
STI.....	3
Psykisk ohälsa.....	3
Provtagning	4
Regionala medicinska riktlinjer	4

Arbetsuppgifter

Nedanstående punkter är exempel på ärenden som kan bli aktuella för läkare att handlägga på ungdomsmottagningen. Det kan ske vid fysiska besök och/eller konsultationer. Vissa av nedanstående ärenden kräver läkarbedömning, i andra ärenden kan läkaren vid behov bidra med sin kompetens.

Preventivmedel

- Patient som vidhåller önskemål om kombinerad metod trots kontraindikation
- Bedömning av misstänkt aura vid migrän
- Medicinering som kan interagera med hormonella preventivmedel
- Komplex kronisk sjukdom

Menstruation

- Primär amenorré 16 år eller äldre
- Sekundär amenorré och oligomenorré
- Mensbesvär - Förskrivning av hormonell behandling till personer som inte har preventivmedelsbehov
- Mellanblödningar
- PMS/PMDS - önskemål om SSRI-behandling
- Förskjuta mens

Kroppsfrågor

- Sen/tidig pubertetsutveckling
- Frågeställningar om anatomi
- Akne
- Låg vikt/övervikt

Sexuella frågeställningar – utesluta patologi

- Vulvasmärta
- Erektionsproblem
- Prematur ejakulation

Urogenitala frågeställningar (ej STI)

- Frågeställningar om anatomi
- Hudförändringar
- Eksem
- Utslag
- Follikuliter
- Sår/blåsor i vulva/på penis
- Flytningar – bakteriell vaginos, infektion
- Upprepade svampinfektioner
- Upprepade kontaktblödningar
- Upprepade balaniter
- Fimosis och kort frenulum
- Blod i sperma
- Scrotumbesvär
- Testikelbedömning

STI

- Påvisad *Mycoplasma genitalis*
- Kondylom
- Herpes Simplex

Psykisk ohälsa

- Kartläggning för att utesluta somatisk orsak och/eller samsjuklighet
- Bedömning av psykiska och fysiska symtom
- Bedömning av psykiskt status
- Psykoedukation

Provtagning

Följande prover kan bli aktuella:

- Blodstatus
- Ferritin
- TSH
- FSH
- Fritt T4
- S-Prolaktin
- PCR-Herpes simplex
- Svampodling*
- Chlamydia PCR
- Gonorré PCR
- Mycoplasma
- HIV
- Hepatit B
- Hepatit C
- Syfilis
- Allmänodling

* svampodling kan tas av BM inför läkarbesök enligt lokal överenskommelse

Extern provtagning

Vid extern provtagning ska följande rutiner följas:

- Provtagningsunderlag ska skrivas ut från AsynjaVisph (inte från Labcenter). Underlaget ska skickas med ungdomen till den provtagande enheten.
- I fältet ”Information till provtagande lab” ska följande text anges: *Beställning finns under Andra vårdgivare i Labcenter.*
- I fältet ”Remisskommentar” kan instruktioner till patienten skrivas, t.ex. fastande inför provtagning.

Regionala medicinska riktlinjer

Denna rutin säkerställer att den provtagande enheten har tillgång till korrekt underlag och kan hitta beställningen på rätt plats.

Ansvarsfördelning mellan allmänmedicin och gynekologi: [Länk](#)

Ansvarsfördelning mellan dermatovenerologi och allmänmedicin: [Länk](#)

Ansvarsfördelning mellan primärvård och BUP: [Länk](#)

Ansvarsfördelning mellan primärvård och VUP: [Länk](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Ungdomsmottagningar

Innehållsansvar: Jannike Norström, (janle5), Specialistläkare

Godkänd av: Lena Stenfeldt, (lenst48), Områdeschef, Agneta Lindkvist, (agnjo28), Områdeschef

Dokument-ID: RHS9921-2065389356-23

Version: 9.0

Giltig från: 2026-06-11

Giltig till: 2028-06-11